

Konijnenlaan 51, woonhuis

Adres	Konijnenlaan 51
Postcode	2243 EP
Kadastraal nummer	H 899
Naam	Nvt
Beschermd gezicht	Ja
Aantal onderdelen behorend tot het beschermd monument	5
Benoeming onderdelen complex	Woonhuis met twee paar hekpijlers
Oorspronkelijke functie	Wonen
Datering/Bouwjaar	Onbekend

Omvang bescherming

De bescherming betreft WOONHUIS dat van vóór 1928 stamt, en twee paar HEKPIJLERS. Het interieur maakt onderdeel uit van de bescherming voor wat betreft de oorspronkelijke indeling en detaillering.

Inleiding

Uit het bouwarchief van de gemeente blijkt niet wanneer het pand gebouwd is. In 1928 tekende M.E. van de Wall een wijziging van het bestaande, door hem ontworpen huis in Engelse Cottage-stijl in opdracht van ir. P.L. Fael, namelijk het plaatsen van een dakkapel aan de rechterzijde. Deze dakkapel is in 2002 vernieuwd en vergroot volgens tekeningen van Vis restauratie Architecten. Hetzelfde bureau ontwierp in hetzelfde jaar ook een trap naar de zolderverdieping. De voorganger van dit bureau, De Kat & Vis architecten, vernieuwde in 1990 het terras, dat bij het oorspronkelijke ontwerp hoorde.

Daarnaast zijn intern enkele ruimten bij elkaar getrokken en zijn aan de achterzijde enkele vensters veranderd in dubbele tuin/terrasdeuren en is de bijkeukendeur vernieuwd. Bovendien is de veranda op de begane grond dichtgezet en is ook de loggia op de verdieping aan een kant dichtgezet met glas.

De hekpijlers zijn oorspronkelijk, maar zijn op grotere afstand ten opzichte van elkaar gezet. De hekken zijn opgeslagen. Achter op het perceel staat een garage uit 1923, die niet bij de bescherming betrokken is.

Over de architect

Marinus Emmerikus van de Wall (1883 - 1976) doorliep de middelbare school in Den Haag en studeerde in 1911 af aan de Technische Hogeschool in Delft als bouwkundig ingenieur. Aanvankelijk was zijn studierichting Civiel, maar na een studiereis door Engeland raakte hij zo gefascineerd door de landhuizen daar, dat hij omzwaaide naar Bouwkunde. Buiten wonen en werken was zijn ideaal en een aanbieding om bij een dienst voor Gemeentewerken te komen werken sloeg hij dan ook af om zich in 1913 als architect in Wassenaar te kunnen vestigen. Hij specialiseerde zich vanaf dat moment in het ontwerpen van villa's en landhuizen. Hij bouwde vooral in Wassenaar: van 1912 tot ver in de jaren vijftig. Daarnaast ontwierp hij villa's in Voorburg, Rotterdam en zelfs in Engeland. In totaal zijn er van zijn gedurende ruim veertig jaar gerealiseerde werken nog bijna veertig huizen in Wassenaar behouden die op de lijst met cultuurhistorisch waardevolle bebouwing van de gemeente zijn opgenomen (GIP-lijst). Twee huizen zijn beschermd als rijksmonument: villa Baldershage uit 1915 aan de Duinweg 14 en Schakenburg aan de Raadhuislaan 1 uit 1923. Hij was een van de eerste architecten die villa's ontwierp in De Kieviet. Villa Ebby uit 1912 aan de Duinweg 20 tekende hij voor zichzelf; het was het allereerste huis in De Kieviet. In 1915 volgden Iepenlaan 4 en Duinweg 14. Het oorspronkelijke ontwerp voor de Auberge De Kieviet (1917) is ook van zijn hand. Ook ontwierp hij verscheidene huizen langs de Groot Haesebroekseweg, waaronder behalve nummer 61 huisnummer 19, 21, 43 en 59. Zijn overige werken zijn voornamelijk in Groot Haesebroek en Nieuw Wassenaar gelegen, waaronder een van zijn laatste werken op Van Calcarlaan 34 uit 1955.

Van de Wall liet zich inspireren door de stijl van de Engelse 'cottages' en probeerde de Engelse cottagestijl in zijn landhuizen hoog te houden. Hij was het niet altijd eens met variaties daarop. Op 26 juli 1929 schreef hij in het voorwoord van zijn fotoboek "Eenige Landhuizen te Wassenaar" over de redenen om dit uit te geven: "(...) als bijkomende omstandigheid om tot uiting te kunnen brengen het feit dat ik nooit gebouwen heb ontworpen welke ik voor landhuisbouw verfoei: de landhuizen met platte daken, ronde daken, horizontale ruitverdelingen, verticale gevelversieringen, ze mogen door velen geapprecieerd, zelfs door vakbladen en onderwijsinstellingen verheerlijkt worden, ik zal me nooit kunnen vereenigen met deze kunstuitingen, welke gezellige landhuizen doen gelijken op gevangenissen, doozen, vliegtuigen, paddestoelen en dergelijke."

De villa's van Van de Wall hebben een aantal karakteristieke detailleringen die als signatuur beschouwd mogen worden. Een voorbeeld van typerende detailleringen is een groepje - meestal negen - uitstekende bakstenen in vorm van een vierkant in de voorgevel. Een ander terugkerend detail is een tweetal elkaar twee maal kruisende lijnen waardoor een ruitvorm ontstaat, waarin soms het bouwjaar is vermeld. Ook de met siermetselwerk uitgevoerde, prominente schoorstenen zijn een terugkerend thema in zijn werk, net als de toepassing van Tudorbogen in de garagedeuren en in het interieur.

Gedurende korte tijd was Van de Wall lid van de Bond van Nederlandse Architecten. Niet alleen als architect maar ook als tennisspeler genoot Van de Wall een grote reputatie. Hij won onder meer de Gentlemen's Cup of the Hague in 1911, schreef het eerste Nederlandse boek over lawntennis en was vele jaren bestuurder van de Bataafschen Lawntennisbond.

Over Groot Haesebroek

De bebouwing van de villawijk Groot Haesebroek kwam vanaf het begin van de twintigste eeuw op gang, samen met de ontwikkeling van Park Oud Wassenaar. De N.V. Exploitatiemaatschappij Park Groot Haesebroek, waarvan Wouters directeur was, bracht de kavels van beide parken tegelijkertijd in de verkoop. Vanaf 1910 kwam de verkoop goed op gang. In dezelfde tijd werd het kasteel Oud Wassenaar omgebouwd tot hotel met als idee dat het dienst kon doen als gastenverblijf voor de nieuwe bewoners van de villaparken. De bloeitijd was van 1915 tot 1921 toen maar liefst 52 kavels, voornamelijk langs de Schouwweg, Konijnenlaan en Koekoekslaan, werden verkocht. Het architecten- en projectontwikkelingsbureau Hoek en Wouters ontwierp een groot aantal van deze huizen, waaronder Schouwweg 61 in 1909, Schouwweg 79 'Eikenterp' uit 1910 en Konijnenlaan 29 in 1911. Brandes tekende onder meer Groen van Prinsterenlaan 11 en Schouwweg 107, beide in 1915 en 102 in 1917. Van de Wall ontwierp behalve de al genoemde

huizen aan de Groot Haesebroekseweg en Konijnenlaan 51 ook Lijsterlaan 1 (1920), Konijnenlaan 6 (1921) Koekoekslaan 3 (1928).

De Konijnenlaan is een lange, licht slingerende weg tussen de Stoeplaan en de Koekoekslaan. De laan kent een hoge concentratie aan hoogwaardige architectuur, waarbij de huizen individueel (niet in een rooilijn) en uniek ten opzichte van de laan gelegen zijn; de laan is anno 2012 de duurste straat van Nederland.

Stedenbouwkundige aspecten

Het huis ligt omringd door een tuin aan een dubbele oprijlaan, die gebogen voor het huis ligt. Het ligt ruim terug ten opzichte van de laan en is evenwijdig aan de laan gesitueerd. Bij de toegangen tot het perceel staan twee paar hekpijlers.

Architectonische beschrijving¹

Het woonhuis bestaat uit een hoofdvolume van twee bouwlagen met riet gedekt tentdak, waarbij de dakschilden aan de linker- en rechterzijde zijn doorgetrokken tot op de eerste laag. Haaks op het hoofdvolume is een lager volume van een bouwlaag met riet gedekt schildkap geplaatst. De daknokken zijn afgewerkt met gebakken nokvorsten en op het hoofddak bevindt zich een gemetselde schoorsteen. Het riet is voorzien van sierwerk in Engelse Cottagestijl. De dakkapellen en segmentboogvormige vensters in het dak zijn met het riet meegedekt. De asymmetrische voorgevel van het hoofdvolume heeft een uitpandig entreeportiek met een gemetselde onderbouw, houten top en een riet gedekt zadeldak. Aan de achterzijde is het hoofdvolume voorzien van een driezijdige uitbouw over twee lagen met op de verdieping een loggia.

Het pand is opgetrokken in baksteen in halfsteensverband. De kozijnen en roedenverdeelde ramen zijn van hout, net als de luiken. De luiken zijn niet bij alle vensters aangebracht, maar alleen bij de naar binnen draaiende ramen. Door afwisselend naar binnen en naar buiten draaiende ramen toe te passen is een karakteristiek ritme in de gevel ontstaan. Er is ook een afwisseling in de roedenverdeling: er zijn (overwegend) zesruits ramen maar ook ramen die met kruislings geplaatste roeden zijn verdeeld. De lekdorpels bestaan uit een dubbele laag bakstenen. De gevel is verrijkt met siermetselwerk, waaronder uitkragende lagen.

Hekpijlers

Twee paar gemetselde hekpijlers bij de toegangen tot de gebogen oprijlaan. De pijlers zijn in kruisvorm en met uitkragend metselwerk opgebouwd.

Waardstelling

Het woonhuis met hekpijlers is vanwege de cultuurhistorische - , architectuurhistorische - en ensemblewaarde van algemeen belang voor de gemeente Wassenaar

- als onderdeel van, als uitdrukking van en als herinnering aan de ontwikkelingsgeschiedenis van Wassenaar en als onderdeel van de villapark-ontwikkeling van Groot Haesebroek in het bijzonder;
- vanwege de plaats die deze villa inneemt in het Wassenaarse oeuvre van architect Van de Wall als een van zijn landhuizen in Engelse cottagestijl;
- vanwege de gaaf bewaarde hoofdvorm en het vrijwel gaaf bewaarde en voor de bouwstijl typerende materiaalgebruik en detaillering;
- vanwege de elementen van de erfafscheiding die een ruimtelijk-functionele relatie met het huis hebben;

---

¹ Deze beschrijving is geen uitputtende beschrijving maar een beknopte schets van de belangrijkste aspecten ten aanzien van hoofdvorm, materialen en detaillering.

Redengevende beschrijving gemeentelijk monument

- vanwege de ligging binnen een van rijkswege beschermd dorpsgezicht, namelijk 'landgoederenzone van Wassenaar, Voorschoten en Leidschendam-Voorburg';
- vanwege de beeldbepalende ligging aan Konijnenlaan.

Bijlagen

Foto's situatie 2012; afbeelding Google Earth; kadastrale kaart.

Literatuur/bronnen

Gemeentearchief/bouwdossiers; bezoek ter plaatse 11 juni 2012; www.bonas.nl;
http://nl.wikipedia.org/wiki/Johan_Mutters;

Bewonersvereniging 'De Kieviet', 'Een eeuw Park de Kieviet 1910-2010', 2010;

Lit, R. van, et.al, 'Jong Monumentaal Wassenaar', 2003;

'Moderne bouwkunst in Wassenaar 1900-1965', 2007, uitgave Comité Open Monumentendag Wassenaar;

Scheffer, C., 'Jongere bouwkunst en stedenbouw, Wassenaar, provincie Zuid-Holland, 1993.

Disclaimer

Deze redengevende omschrijving is door een onafhankelijke adviseur in architectuurhistorie, mevr. drs. M.J.C. Laméris van TasT, projecten voor tastbaar erfgoed, opgesteld. Aan deze omschrijving kunnen geen rechten worden ontleend. Het al dan niet opvolgen van de adviezen/toepassen van de omschrijving en op welke wijze valt geheel onder verantwoordelijkheid van de opdrachtgever c.q. degene die de adviezen opvolgt/de omschrijving gebruikt. Eventuele directe of indirecte gevolgen zijn op geen enkele wijze toerekenbaar aan de adviseur en/of TasT.